

A Vértesi Natúrpark szakmai beszámolója a 2024-es évről.

Munkaszervezet megnevezése	Pro Vértes Közalapítvány
Munkaszervezet képviselőjének neve	Viszló Levente
Beszámoló készítésének dátuma	2025.05.27.

1. Natúrparki partnerség változásai

A Natúrparkkal együttműködő partnerek számában a tárgyévben belül nem következett be változás.

2. A Natúrpark szakmai tevékenysége

A 2024-es-es évben a Vértesi Natúrpark munkaszervezete továbbra is a korábbiakban meghatározott értékek mentén folytatta tevékenységét.

Az oktatás és nevelés területén a Natúrpark széles körű programokat és tevékenységeket kínált a helyi közösségeknek és a turistáknak egyaránt. A Natúrpark tevékenységeinek egyik fő mozgatórugója az a nézet, mely szerint kiemelkedő figyelmet kell fordítani a fiatalok szemléletformálására és az oktatásra. A fenntarthatóság és a természeti, valamint a kulturális értékek megőrzése akkor kerül biztos kézbe, ha olyan generáció nő fel, amely hozzáértő és elkötelezett ezeknek az értékeknek a megőrzésében. Ennek érdekében a legnagyobb hatást az oktatás területén érhetjük el.

Az oktatási tevékenységünk a közvetlen, élményszerzésre épül, hiszen az élővilág a legjobban ezen keresztül érthető meg. Az első kézből szerzett tapasztalatok útján a fiatalok közvetlenül kerülnek kapcsolatba a természeti folyamatokkal, az állatokkal és a növényekkel, így hozzájárulunk a következő nemzedékek természetbe való visszatalálásához.

Az élményalapú oktatás nemcsak a tudás és az ismeretek átadását célozza meg, hanem arra törekszik, hogy a fiatalok fejlesszék a kritikus gondolkodást, a problémamegoldó képességet és megismerjék a fenntartható életmód alapjait. Így bízunk benne, hogy a fiatal generáció, akik részt vesznek a programjainkon, felelősséget éreznek majd a természeti és kulturális örökségünk megőrzéséért és a fenntartható jövő építéséért.

A Vértesi Natúrpark programjai három központi helyszínen zajlanak.

A Vértesi Natúrpark látogatóközpontja, a Geszner-ház, mint kulturális és oktatási helyszín, állandó jelleggel kínálja programjait oktatási intézményeknek, kis- és nagycsoportos foglalkozások keretei között. Tematikus napok, madárgyűrűzések, egyéb madarász programok és jeles napok sorolhatók ide, parki vezetett sétákkal, és a természettudományi kiállítás tárlatvezetéseivel.

A Boglártanya Erdei Iskola a tanyasi világba nyújt bepillantást, lehetőséget kínál az interaktív természeti oktatásra és a környezeti nevelésre.

A Pusztai Állatpark a természetgazdálkodási ágazatunk központja, ahol megismerhetjük az ősi magyar legeltetett tájat, az őshonos legelő állatokat, többek között szürkemarhákat, bivalyokat és európai bölényeket.

Utazó programjaink, mint amilyen a „Madárdalos Ovi Program minden évben bejárja a natúrparki településeket. Sok térségbeli gyermekhez ér el, megvalósítva azt az célkitűzésünket, mely szerint a természeti nevelést már a legkisebbek bevonásával kell megkezdeni.

Az alsó és felső korosztályt célzó Natúrparki vetélkedőt 2024-ben is hibrid formában folytattuk. A pontokat a diákok az online fordulókön és egy natúrparki kiránduláson gyűjtötték, a vetélkedőt pedig egy izgalmas döntővel koronáztuk meg a Boglártanya Erdei Iskolában, már jelenléti formában.

Évi rendszerességgel megrendezésre kerülő hagyományörző programjainkkal, amilyen a Szent György-napi kihajtás vagy a Mihály-napi Lovas- és Pásztortalálkozó, kulturális értékörzésre hívjuk az érdeklődőket, emellett igyekszünk meghonosítani új hagyományokat is. A szemétszedési akciónkkal a természeti értékeink megőrzésébe vonjuk be a natúrpark lakosságát, amely több évtizedes múltra tekint vissza.

A fenntartható térségfejlesztés érdekében olyan tevékenységeket végzünk és olyan nemzetközi kutatásokban veszünk részt, amelyek hosszú távú megoldásokat keresnek az alulról építkező kezdeményezések számára, és nem csak elméleti, hanem a gyakorlatban is alkalmazható eredményekre összpontosítanak.

Az éves natúrparki tevékenység részletes bemutatása -
Természeti, táji és kulturális örökség megőrzése

Projekt megnevezése: XXV. Mihály-napi Lovas- és Pásztortalálkozó
Ideje: 2023.09.28.

2024-ben 25 éves volt a Mihály-napi Lovas- és Pásztortalálkozó, mellyel az egyik legnagyobb múlttal rendelkező népi hagyományokat ápoló rendezvényként tarthatjuk számon a térségben.

A találkozó helyszíne Csákvár, célja az egykor gazdag népi kulturális értékek köztudatban tartása és átörökítése a következő nemzedékeknek. Az érdeklődők minden évben aktívan is részt vehetnek a találkozó programjain. A helyszínen fogathajtó lovaspálya és kis lovaspálya került kiépítésre, az előzőnél hagyományos foglalkozásokhoz köthető lovasbemutatók és versenyek, az utóbbinál ügyességi programok és díjlovas bemutatók kerültek megrendezésre. A közönség térségi hagyományőrző egyesületek, dalkörök, kórusok, hangszer- és táncművészek előadásaival kapcsolódhatott ki. Fontosnak tartjuk, hogy a rendezvényre látogatók megismerkedhessenek a Natúrpark településeinek művészeti csoportjaival, ezért a rendezvény mindig az ő bevonásukkal valósul meg. Meghívást kaptak a rendezvényre a Natúrparkban tevékenykedő kézművesek is, akik így nagyobb közönséggel ismertethetik meg termékeiket, ezáltal erősítjük a térség gazdasági kapcsolatait, és hozzájárulunk a vállalkozások sikerességéhez. A térség életében mindig is fontos helyet foglalt el a gasztronómia, ennek keretében kolbász és pásztorétel különlegességek várták az ide látogatókat. A pásztorkutya szépségverseny népszerű programja a rendezvénynek, melyen a környék pásztorkutyái méretetnek meg. A helyezéseket a közönség által leadott szavazatok alapján osztottuk ki.

A pásztortalálkozó napján a Geszner-házban ingyenes szakvezetés, illetve gyógyteakóstoló fogadta az érdeklődőket. Természetesen a találkozó kiemelkedő elemei voltak a gyerekprogramok, amiket egész napos kézműves foglalkozások, bála-ugrálóvár, póni lovaglás, népi játékok és versenyek tettek emlékeztetővé.

Projekt megnevezése: Szent György-napi gulyakihajtás
Ideje: 2023.04.26.

A hagyományőrző gulyakihajtást 27. alkalommal szerveztük meg a Natúrparkban, Fornapusztán. A gulyakihajtás fontos eseménye volt a magyar vidéki életnek, nemcsak a tavasz köszöntése, hanem fontos munkakapcsolatok kialakulását segítette elő az állattartó tulajdonosok és a pásztorok között. Sok népi hagyomány és hiedelem kapcsolódik hozzá, amelyek ma már kiveszőben vannak, életben tartásukra pedig egyre kevesebben vállalkoznak.

A Vértesi Natúrparkban ezt a hagyományt folyamatosan ápoljuk, a program pedig nagy népszerűségnek örvend. A fornapusztai állattartó telepen telelt sok száz állat egyszerre hagyja el a téli szállást, az egybegyűlteket pedig karámokkal biztosított területen, a gyerekek szénabálákon nézhetik végig az állatok legelőre való kihajtását.

A program lehetőséget nyújtott a régió történelmi és kulturális hagyományainak bemutatására és ápolására, továbbá hozzájárult a közösségépítéshez és a természeti értékek megőrzéséhez.

Projekt megnevezése: Szemétszedés a Vértesi Natúrparkban
Ideje: 2023.03.23.

A természeti és táji értékek megóvásában fontos közösségi programunk az évi rendszerességgel megrendezett szemétszedési akciónapunk. A szemétszedéshez több natúrparki település, oktatási intézmény és szervezet is csatlakozott. Évek óta részt vesznek az általános iskolások, erdészek, vadászok, a horgászegyesületi tagok, természetjárók, lovasok, evangélikus gyülekezeti tagok és az önkormányzatok. A szemétszedés után a Vértesi Natúrpark látogatóközpontjánál – a Geszner-háznál –, a Pro Vértes a résztvevőket sült csikvarsai kolbással vendégelte meg. A résztvevők munkájának eredményeként 5,8 tonna szemét került összegyűjtésre, hozzájárulva környezetünk tisztán tartásához, valamint a természeti és kulturális értékek megőrzéséhez.

Az éves natúrparki tevékenység részletes bemutatása –
Környezeti nevelés, szemléletformálás, tájidentitás megerősítése

Projekt megnevezése: Madárdalos ovi

2024-ben 29 óvodához sikerült eljutni a programmal, melyen összesen 2200-2300 óvodás korú gyermek vett részt. Emellett 4 iskolában megközelítőleg 300 iskolás gyermek számára vált elérhetővé a foglalkozás. A Natúrparkban emellett 4 településen valósult meg ilyen tematikus program, melyet több, mint 700 fő vett részt, óvodástól a nyugdíjas korosztályig.

A program azt a szemléletet népszerűsíti, hogy a madarakért bárki tehet a szűk környezetében.

A program 2010-es indulása óta felhívjuk a figyelmet a téli madáretetés fontosságára, melyet az intézményekben ténylegesen beépítünk a mindennapokba.

A Madárdalos ovi program hatására változatos madarak jelennek meg az intézmények körül, így a cinegék mellett csízek és harkályok is bemutatathatóvá válnak.

2024-ben 8 óvodába 72 odú lett kihelyezve, 4 óvodában teljesen új odútelep létesült, így 28 óvodában 245 odú várja lakóit.

2024-ben is elláttuk megközelítőleg 1000 kg téli madáreleséggel az intézményeket, valamint 20 kg kiolvasztott faggyú cinkegolyó formájában került kihelyezésre.

Projekt megnevezése: Natúrparki Vetélkedő

Idén hetedik alkalommal rendeztük meg az „Otthonunk a Vértes” vetélkedőt, mely egy több fordulós verseny alsós és felsős korosztály részére, melyben 4 fős csapatok indulhatnak (3 diák+1 felnőtt). A Vértesi Natúrpark monográfiájának tudásbázisára alapozva, játékos feladatokkal vesszük rá az ifjúságot, hogy minél jobban megismerje környezetét, lakóhelyét.

2024-ben 30 csapat (közel 120 fő) vett részt a vetélkedőn, ebből 20 csapat jutott be a Boglártanyán tartott döntőre.

A vetélkedő célja amellet, hogy díjazza a kategóriák legjobban felkészült csapatait, a baráti kapcsolódás és az élménygazdag programok megteremtése. A települések visszajelzései alapján már nagy verseny van az iskolákban is, hogy kik képviselhetik az intézményeket a vetélkedőn. A csapatok két online forduló után egy pontgyűjtő kiránduláson vesznek részt, a tárgyévben ezt április 20-án, szombaton rendeztük meg Várgesztesen.

A május 11-én, szombaton megrendezett döntőbe 10 alsós és 10 felsős csapat került be, ahová a versenyzőkön kívül több kísérő is érkezett a Natúrpark területéről, illetve távolabbi helyekről is. Az Országos Natúrparki vetélkedőn a Vértesi Natúrpark csapata I. helyezést ért el.

Projekt megnevezése: Geszner-park - A Vértesi Natúrpark látogató központja

Az utóbbi évek nagyobb fejlesztései után a Geszner-parkban a fenntartásra összpontosítottunk, és jelentős munkákat végeztünk annak érdekében, hogy a botanikus kert növényei számára megfelelő és fenntartható környezetet biztosítsunk még a szárazabb időszakokban is. A 2024-ben 1504 fő látogatta meg a parkot.

A turisztikailag aktív időszakban folyamatosan érkeztek a parkba csoportok, ideértve az óvodásokat, általános iskolásokat, gimnazistákat, egyetemi hallgatókat, valamint speciális nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyerekeket is. Nemcsak diákoknak és hallgatóknak, hanem pedagógusoknak, nyugdíjasoknak, szakmai csoportoknak és baráti társaságoknak is nyújtottunk programokat.

A Geszner-parkban az alábbi tematikus programok valósultak meg:

június 8. „Vadonboldogító kertek”

július 28. „Gyümölcsöző kapcsolatok a természettel - parkerdei piknikkel”

augusztus 31. „Vértesmentő lurkók kalandjai” – családi játszóház

szeptember 21. Kulturális Örökség Napja

szeptember 28. Mihály-napi nyitott kapuk program

október 13. „Törődjünk a természettel”

november 9. „Fekete aranybánya”

december 29. „Biodiverzitás védelem”

A látogatók lehetőséget kaptak arra, hogy felfedezzék a parkot, részt vegyenek interaktív foglalkozásokon, így játékos vagy rendhagyó módon tanulhattak.

Projekt megnevezése: Boglártanya Erdei Iskola

A Boglártanya Erdei Iskola a Vértes lábainál, a Boglári-legelőkön fekszik, az oda érkezők a környező természet és a magyar kultúrtörténet értékeit ismerhetik meg. Az Erdei Iskolát védett területek övezik, melyeken egyedi növény- és állatvilág él. Az itt dolgozók kiemelt hangsúlyt fektetnek a tanyasi életvitel bemutatására, így elevenítik fel a magyar tanyasi világ hangulatát.

Az Erdei Iskolában 2024. április 5-én kezdődött meg a szezon. A tárgyévben 48 csoportot fogadtunk, akik jellemzően 1-7 napot töltöttek el nálunk. Összesen 1284 vendég járt Boglártanyán, Budapest, Szárliget, Pákozd, Dad, Kisbér, Tatabánya, Felcsút, Herceghalom, Biatorbágy, Bicske, Vértesacs, Nagykovácsi, Székesfehérvár, Komárom, Mór, Debrecen, Szolnok, Szekszárd, Budaörs, Szatmárnémeti (Erdély) településekről érkeztek. Emellett kettő országosan meghirdetett tábor is helyet kapott az Erdei Iskolában.

Legnagyobb számban alsó tagozatos diákok, jellemzően 3. és 4. osztályosok látogatnak hozzánk tanulás és élményszerzés céljából, de a felső tagozatos iskolások számára is kedvező a programkínálatunk, mivel a bemutatásra kerülő témák egy része a tananyaghoz kapcsolódik. Erdei iskolánk különlegessége, hogy óvodás csoportok részére is összeállítunk olyan programokat, melyek által a picik játékos formában tanulhatnak az őket körülvevő tájról, tanyasi állatokról. Számukra 1 napos programot kínálunk, de Szárligetről évről évre 3 nap / 2 éjszakára jönnek hozzánk óvodás csoportok.

Programjaink között szerepel a Vértes bemutatása különböző hosszúságú és tematikájú túrák által, ezeket a foglalkozásokat mindegyik csoport kéri. Nagyon népszerű a tanyasi életformát és állatokat bemutató „tanyakör”, valamint az állatok gondozásával kapcsolatos programunk. Ezeken kívül madarászat, kertészkedés, számháború, közös sütés-főzés, vetélkedő, az éjszakai túra, valamint a méhészeti és fazekas foglalkozás is szerepel a választható programok között. A tárgyévben is megrendeztük saját nyári táborainkat 2 alkalommal, 5 napos turnusokban, melyeken összesen 62-en vettek részt.

Projekt megnevezése: Hosszú Téli Esték a Geszner-házban

A nagy múltú, ingyenes előadássorozat a téli időszakban rendszeresen vonzotta az érdeklődőket a Geszner-házba. A Vértes Természettudományi Múzeumban közel 100 férőhely várta az előadásokra érkezőket, melyek után forralt borral, teával és szürkemarha szalámis szendviccsel vendégeltük meg a hallgatóságot.

A 2024-es évben 7 előadó tartott előadást.

2024.01.17. – HTE - Becse I.: Szivacs-települések - a természetalapú vízgazdálkodás módszerei

2024.01.24. – HTE – Fóris Anna

2024.01.31. – HTE – Klippel Dávid: A tudás illúziója – Amit igaznak gondoltunk a Naprendszerrel

2024.02.07. – HTE – Viszló Levente: Gyepgazdálkodás könyvbemutató

2024.02.14. – HTE - Gulyás Gábor: Erdőgazdálkodás a klímaváltozás árnyékában

2024.02.21. – HTE - Dr. Székely Sándor előadás

2024.02.28. – HTE - Becse Ildikó: Vadon boldogító kertek

2024.12.11. – HTE – Takács-Sánta András: Könyvbemutató – Világeleje

Az éves natúrparki tevékenység részletes bemutatása –
Fenntartható térségfejlesztés

Projekt megnevezése: Iskolai tananyagok kidolgozása az általános iskolák részére

Az Agrárminisztérium a 2024-es évben „A hazai natúrparkok és a Magyar Natúrpark Szövetség támogatása - helyi natúrparki iskolai tananyagok kidolgozása az általános iskolák részére” című program formájában támogatja a natúrparkok tevékenységét.

Kedvezményezett szervezet megnevezése:	Érintett települések / Helyszínek:	Kapcsolódás a fejlesztési koncepcióban meghatározott célokhoz:
Pro Vértes Közalapítvány	Vértesi Natúrpark területe	A natúrparki munkaszervezetnek általános iskolai tanári segédletet készített, egyet az alsó tagozat, egyet a felső tagozat részére, 1.500.000 Ft megbízási díj ellenében. A tanári segédletek a Vértesi Natúrpark monográfiájának tudásanyagára épülnek, melyek a tudományos ismeretterjesztés eszköztárával ismertetik a Vértes és környékének élőhelyeit és az ott megtalálható élőlényeket, valamint a Vértesi Natúrpark történelmi és kulturális értékeit. Az elkészült anyagok információval szolgálnak a tantárgyat oktató pedagógusok számára, akik a tananyaghoz illeszkedve bőségesen tudnak válogatni azon információk közül, melyet szeretnének beemelni az órai anyagba. Mindegyik tanári segédlet tartalmaz egy-egy kirándulásvázlatot a Prinz-allén keresztül a Geszner-park, valamint a Haraszt-hegyi tanösvény látogatására. Az alsós segédletet 2024.05.29-én, a felsős segédletet 2024.10.31-én küldtük el a Magyar Natúrpark Szövetség számára.

Projekt megnevezése: Vértesi Natúrpark klímavédelmi program (KTKF/336/2021)

A Vértesi Natúrpark területe, speciális élőhelyei a klímaváltozás veszélyeinek különösen ki vannak téve. A klímaváltozás első jelei a léghőmérséklet emelkedése és a csapadékeloszlás megváltozása, melyek együttesen több kisvíz megszűnéséhez, végérvényes kiszáradásához vezetnek. Ha fel akarunk készülni a klímaváltozás várható kellemetlen következményeinek mérséklésére, akkor a legfontosabb feladatunk minden vízgyűjtőre egy új szemléletű stratégia kidolgozása. Különös odafigyelést igényelnek tehát azok a területek, amelyeken az élővilág megőrzése érdekében az ökológiai víz folyamatos meglétéről kell gondoskodni, hiszen ezek nemcsak élővilágunk fennmaradását szolgálják, hanem közvetlen környezetünk élhetőbbé válik, a mezőgazdaság számára pedig kiegyenlítettebb gazdasági környezetet biztosít.

Mindezen problémák orvoslására született meg a natúrparki települések képviselőinek azon egységes elhatározása, hogy elkészítsék a Vértesi Natúrpark klímastratégiáját, amely megfelelően támogatja a területek kezelését.

Kedvezményezett szervezet megnevezése:	Érintett települések / Helyszínek:	Kapcsolódás a fejlesztési koncepcióban meghatározott célokhoz:
Pro Vértes Közalapítvány	Vértesi Natúrpark területe	A Vértesi Natúrpark Tanácsa közös klímastratégia kidolgozását tűzte ki célul, amelyre az Agrárminisztérium a KTKF/336/2021. iktatószámú támogatói okirat alapján nyújtott támogatást. A Klímavédelmi Mintaprogram munkaanyagának 2023-as elkészülte után 2024-ben a munkaanyagot települési fórumokon ismertettük meg a lakossággal. A szakmai dokumentáció megállapításairól társadalmi vitát tartottunk. Ebben a társadalmi vitában a lakosság, a szakmai csoportok, az önkormányzat és egyéb szervezetek észrevételeit vártuk. A tárgyévben a következő fórumok valósultak meg: 2024.02.12. – Pátka, 2024.02.20. – Várgesztes, 2024.02.23. – Vértesboglár, 2024.02.26. – Csákberény, 2024.03.05. – Zámoly, 2024.03.07. – Csókakő, 2024.03.13. – Csákvár, 2024.04.04. –

		Szár, 2024.04.23. – Oroszlány, 2024.05.14. – Gánt, 2024.05.14. – Tatabánya, 2024.08.06. – Bodmér, 2024.08.29. – Pusztavám, 2024.12.10. – Szár Összesen 246 fő vett részt a fórumokon, akik megközelítőleg 300 hozzászólással járultak hozzá a klímastratégiához. A hozzászólások alapján a leghangsúlyosabb témacsoportok az alábbiak: Vízgazdálkodás, Erdőgazdálkodás, Településfejlesztés, Talaj A települési fórumokat követően további ingyenes előadásokat is lehet igényelni az egyéni és települési szintű vízgazdálkodás témakörében. A Pro Vértes a jogyakorlatok bemutatására Klímastratégiai workshopokat tart. A honlapon állandó felület nyílt a klímastratégiához kapcsolódóan, ahol mindenki letöltheti a munkaanyagot, megismerheti a települési fórumok folyamatát, szakcikkeket és videókat tekinthet meg a témában. Ugyanitt megtalálható a csapadékmegtartó, innovatív technológiákat és Kertfenntartási javaslatokat bemutató blogunk is.
--	--	--

Projekt megnevezése: Fogoly program

A fogoly igazi vadmadár, amely a Kárpát-medence éghajlati és talajviszonyai között tökéletes élőhelyet talált magának, azonban a nagyüzemi gazdálkodás egyik legnagyobb vesztesévé vált. A XX. század elején még óriási számban volt jelen, állománya azonban drasztikus mértékben omlott össze, amely egyértelműen az emberi tevékenységnek tudható be. 2024-ben Fornapusztán viszont ismét vadon élő foglyokkal és vadon nevelkedett fogolycsibékkel találkozhatunk, amely nemcsak a visszatelepítési kísérletek miatt vált lehetségessé, hanem egy komplex természetvédelmi kezelési stratégia eredménye. A Pro Vértes 2013-ban vette szárnyai alá a foglyok sorsát annak érdekében, hogy a Zámolyi-medencében újra találkozassunk az egykor nagy számban élő faj egyedeivel.

2024-ben egy 18 vadon kelt csibéből álló családot figyeltünk meg a Pro Vértesnél, melyek egy jelölt és egy jelöletlen pártól származnak. A fogolyprogramunk keretében rengeteg információt gyűjtünk az állatokról, innen tudjuk, hogy a jelölt egyed egy tavaly őszi kihelyezésből származik. 2024-ben több, mint 200 fogoly kihelyezése történt meg.

A foglyokat érintően nagyszabású kutatássorozat van folyamatban, amely a fogoly országos visszatelepítési lehetőségeit és annak célterületeit, technológiáját kutatja. A 2024-es évben összeállt egy egyedülálló fogoly adatbázis, amely az elmúlt 5 év adatait rögzíti. Az adatbázis a tárgyév végéig bezárólag több mint 4600 észlelést tartalmaz, amely számos szempontrendszeren keresztül teszi lehetővé a különböző csapatok és egyedek vizsgálatát. A kutatás eredményeit a későbbiekben egy könyv keretei között tervezzük bemutatni.

Projekt megnevezése: Szalakóta fajvédelem

A szalakóták a költéshez megfelelő feltételeket találnak a Vértesi Natúrparkban. A kihelyezett mesterséges odúk egy stabil állomány kialakulását tették lehetővé, amely mára folyamatos terjeszkedésbe kezdett.

A szalakóták magterülete a Zámoly-Csákvár-Pátka-Vértesboglár településhatárok környékén található, ahol nemcsak a mesterségesen kihelyezett, hanem a természetes odúkban is költenek. Az évek során a területen lévő szalakóta populáció folyamatosan növekedett, ami egy stabil törzsellomány kialakulását eredményezte. Ez tette lehetővé a mostanában tapasztalható szalakóta terjeszkedést, ami Szár és Csákerény környékét érinti. Ebből a központi területből kiindulva a felsűrűsödött állomány fokozatosan bővíti élőhelyét és új területeket foglal el.

2024-ben 39 elkülöníthető fészkelési revírről van megfigyelés, konkrét költésre utaló adatokkal. 24 fészkekben volt sikeres kirepülés, ez 98 fiókát jelent.

Elterjedésére már elmondható, hogy Csákerény, Zámoly, Pátka, Lovasberény, Csákvár, Vértesboglár, Szár település határoiban már biztosan jelen van.

Projekt megnevezése: Szakmai napok

A felsőfokú oktatási intézményekkel való együttműködéseink keretében, szakmai napokat tartunk a hallgatók és oktatóik számára, melyek kiegészítik az egyetemi oktatást további elméleti és gyakorlati

ismeretekkel. A magyarországi felsőoktatási intézmények közül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, illetve a Soproni Egyetem rendszeresen látogatja szakmai napjainkat. A fogoly visszatelepítés és a kaszálási gyakorlatban a Pro Vértes élen járva az évtizedes tapasztalatokra alapozva nyújt elméleti és gyakorlati megoldásokat, illetve iránymutatásokat, melyek segítenek megőrizni és fenntartható módon használni a természetes környezetünket.

A szakmai napok alkalmával olyan természetkímélő gyepgazdálkodási eljárásokat, eszközöket és technikai megoldásokat mutatunk be, amelyek hosszútávon hozzájárulnak a biodiverzitás megőrzéséhez, kíméletesek az élővilághoz, és megoldást nyújtanak az invazív növények agresszív terjedésére.

A kaszálási bemutatón a résztvevők betekintést nyertek a kaszálás fejlődésébe, a különböző történelmi időszakokban jellemző kaszálási módszerekbe, valamint annak élővilágra gyakorolt hatásaiba. A szakmai napok részét képezte az állattartás és a természetkímélő gyepgazdálkodás hatásainak feltárása, valamint a természetvédelemben való hasznosítása.

A fogolyprogramot meglátogató csoportok megismerhetik a Pro Vértes által kifejlesztett visszatelepítések módszertanát, az élőhelyi szükségleteket, a faj múltját és jelenét, valamint a lehetséges jövőbeli kimeneteket.

Az éves natúrparki tevékenység részletes bemutatása – Fenntartható ökoturizmus és rekreáció	
Projekt megnevezése: Natúrparki tájséta a Nemzetközi Tájnap alkalmából Ideje: 2024.10.12. A Vértesi Natúrpark tájséták meghirdetésével csatlakozott táji örökségünk megőrzését és fenntartható hasznosítását célzó kezdeményezéshez. Ez az esemény minden évben összehozta azokat a túrázni vágyókat, akik izgalmas területet szeretnének bejárni a Vértesi Natúrparkban. 2024-ben a tájsétára október 12-én, szombaton került sor, a résztvevők a Várgesztes erdeinek természeti értékeit derítették fel. Természetvédelmi munkatársaink a túra előtt bejárták a területet, és az útvonalat úgy alakították ki, hogy a résztvevők sok érdekes látnivalóval találkozzanak.	
Projekt megnevezése: Gólya Roadshow 2024-ben a Vértesi Natúrparkban 9 helyszínen zajlottak gólyagyűrzések, amelyek közül Száron, Bokodon, Zámolyon, Pátkán, Vértesbogláron, Csákváron és Fornapusztán egy-egy helyszínen, míg Mórón két helyszínen nyílt lehetőség a program megtekintésére. Számos helyszínen óvodás csoportok és iskolás osztályok is aktívan részt vettek az eseményeken. Összesen több, mint 23 gólyát sikerült meggyűrzni.	
Projekt megnevezése: Haraszt-hegyi tanösvény A Vértesi Natúrpark igen látványos, 3,5 km hosszú körútvonala a Dunántúli-középhegység egyik szubmediterrán szigetének bemutatására hivatott. Hét állomásán a Déli-Vértes dolomithegyének, a Haraszt-hegynak az erősen szabdalt felszínén, változó klímaviszonyain és különböző talajtípusain kialakult, a szélsőséges viszonyokhoz alkalmazkodott, ritka fajokban bővelkedő növényzettel és állatvilággal, valamint a földtani érdekességekkel ismerkedhetnek meg az érdeklődők. A Vértesi Natúrpark látogatóközpontjában megvásárolható füzet segítséget nyújt a tanösvény bejárásához, és részletes leírással szolgál a különböző növényekről, állatokról, valamint a dolomitjelenségről, emellett a Pro Vértes szakvezetést is biztosít a tanösvény bejárására csoportos kirándulások alkalmával.	
Projekt megnevezése: Vidrafű tanösvény A 13,5 km hosszú Vidrafű tanösvényen sétálva a Zámolyi-medencében hajdan megtalálható tó- és lápvilág növény- és állatvilágát, valamint az egykori tómeder folyamatos feltöltődését jelző növénytársulások fejlődését ismerhetjük meg közelebbről. A Császár-víz által kettészelt Csíkvarsai-rét a medence egyik legérdekesebb területe, amely az ősi magyar puszták, lápok egykor honos halászati eszközéről, a réti csík fogására szolgáló varsáról kapta a nevét. A tanösvény a nevét a vizes élőhelyeket kedvelő, tavasszal nyíló, tündérszép fehér virágú védett növényről, a vidrafüről kapta. A tanösvény a Pro Vértes szakvezetésével látogatható.	
Projekt megnevezése: Pusztai állatpark A pusztai Állatpark területén az egykor elterjedt ősi háziállatainkkal, illetve az egykor őshonos nagy legelő állatokkal a természetes környezetükben találkozhatunk. A Pro Vértes természetgazdálkodási központjában betekintheünk a táj és a legelő állatok szoros kapcsolatának ökológiai jelentőségű folyamataiba. A nagy legelő állatok folyamatosan alakítják a tájat, közreműködnek a biológiai sokféleség megőrzésében, és az özönnövények visszaszorításában. Mindamellet, hogy ezek az állatok a múltban fontos szerepet töltöttek be, ami miatt fontos kultúrtörténeti értékkel is rendelkeznek, a közreműködésükkel élőhelyrekonstrukciók zajlanak a térségben. A látogató a parkba belépve egy eltűnőben lévő táj képét ismerheti meg, amelyet pusztabusszal, illetve Herkules járáttal lehet bejárni. A tárgyévben 97-en látogatták meg az állatparkot.	

.....

A munkaszervezet hivatalos képviselőjének aláírása